

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren
28. maj 2014

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 273 (Alm. del) af 30. april 2014 stillet efter ønske fra Kristian Jensen (V)

Spørgsmål

Hvordan vil udviklingen være i gini-koefficienten, hvis 10.000 personer flyttes fra kontanthjælp til arbejde?

Svar

Fordelingsvirkningerne af, at personer overgår fra overførselsindkomst til beskæftigelse, afhænger overordnet set af, dels hvilken overførselsindkomst personen kommer fra, dels hvilken løn personen kommer i beskæftigelse til.

Således vil personer, der kommer i beskæftigelse til en relativt høj løn, typisk bidrage til, at indkomstforskellene øges, mens personer, der kommer i beskæftigelse til en relativt lavere løn, typisk vil bidrage til mindre indkomstforskelle.

Overordnet er det dog forventningen, at en varig forøgelse af beskæftigelsen og tilsvarende varig reduktion i antallet af overførselsmodtagere isoleret set vil indebære enten mindre eller omtrent uændrede indkomstforskelle. Derimod vil øget beskæftigelse i form af flere arbejdede timer blandt de allerede beskæftigede som udgangspunkt forventes at indebære øgede indkomstforskelle.

I det omfang at en reduktion af antallet af personer på overførselsindkomst og en tilsvarende forøgelse af antallet af beskæftigede forudsætter konkrete initiativer – herunder eventuel særskilt finansiering – vil dette typisk påvirke de samlede fordelingsvirkninger. I besvarelsen af spørgsmålet fokuseres alene på den isolerede fordelingsvirkning af en hypotetisk reduktion i antallet af overførselsmodtagere og en tilsvarende forøgelse af antallet af beskæftigede.

Spørgsmålet er konkret belyst ved de beregnede fordelingsvirkninger af, at tilfældigt udvalgte personer, svarende 10.000 fuldtidspersoner overgår til beskæftigelse fra henholdsvis dagpenge, kontanthjælp og førtidspension, *jf. tabel 1*. De således opgjorte fordelingsvirkninger vil dog ikke nødvendigvis være repræsentative for fordelingsvirkningerne af enhver konkret forøgelse af beskæftigelsen, og vil ikke nødvendigvis afspejle de afledte fordelingsvirkninger af konkrete initiativer med henblik på at øge beskæftigelsen.

Det skal endvidere understreges, at den anvendte beregningsmetode er baseret på en række skøn og beregningstekniske antagelser og er således behæftet med nogen usikkerhed.

Tabel 1

Ændring i de målte indkomstforskelle (Gini-koefficienten), når 10.000 fuldtidspersoner overgår til beskæftigelse, 2011

	Ændring i Gini-koefficient
Overgår fra:	Pct.point
Kontanthjælp	-0,05 til -0,07
Dagpenge	-0,01 til -0,02
Førtidspension	-0,01 til -0,02

Anm.: DREAM-databasen er anvendt til at finde fuldtidspersoner med henholdsvis kontanthjælp, dagpenge og førtidspension. Personer, svarende til 10.000 fuldtidspersoner inden for disse grupper er tilfældigt udvalgt, og gevinsten ved beskæftigelse for disse er opgjort med udgangspunkt i Økonomi- og Indenrigsministeriets forskelsbeløbsmodel. For de personer, hvor der ikke foreligger en beregning via forskelsbeløbsmodellen, er gevinsten ved beskæftigelse bestemt som gennemsnittet (opdelt på aldersgrupper, køn og ydelsesgruppering) for personer, hvor der foreligger en beregning. Førtidspensionister indgår som udgangspunkt *ikke* i forskelsbeløbsmodellen. For førtidspensionister er der foretaget tre typer af beregninger. I den ene er gevinsten opgjort på baggrund af den gennemsnitlige gevinst for dagpengemodtagere, i den anden som den gennemsnitlige gevinst for kontanthjælpsmodtagere, og i den sidste er gevinsten opgjort som forskellen mellem den gennemsnitlige overførselsalternativ for dagpengemodtagere og det gennemsnitlige lønalternativ for kontanthjælpsmodtagere. Beregningerne for hver gruppe er gentaget 1.000 gange for på den måde at opnå et indtryk af variationen i fordelingsvirkningerne givet den anvendte metode. De opgjorte intervaller viser alene variationen givet den anvendte metode, men afspejler ikke den usikkerhed, der knytter sig til selve den anvendte beregningsmetode.

Kilde: Egne beregninger på basis af Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase (DREAM), Økonomi- og Indenrigsministeriets forskelsbeløbsmodel og en stikprøve på 3,3 pct. af befolkningen i 2011.

Med den anvendte regnemetode baseret på tilfældig udvælgelse vil personer, der overgår fra overførselsindkomst til beskæftigelse, i gennemsnit bidrage til at reducere indkomstforskellene opgjort ved Gini-koefficienten. Når 10.000 fuldtidsmodtagere af kontanthjælp overgår til beskæftigelse, kan Gini-koefficienten reduceres med 0,05-0,07 pct.point. Er det i stedet 10.000 dagpengemodtagere, der kommer i beskæftigelse, er bidraget til reduktion i Gini-koefficienten mindre. Det afspejler blandt andet, at dagpengesatsen som udgangspunkt er højere.

Tilsvarende er bidraget til reduktion i indkomstforskellene, når 10.000 førtidspensionister beregningsteknisk kommer i beskæftigelse, relativt beskedent, og kan opgøres til 0,01-0,02 pct.point givet den anvendte beregningsmetode.

De beregnede fordelingsvirkninger skal som nævnt betragtes med det forbehold, at der ikke er taget højde for fordelingsvirkningerne af eventuelle initiativer, som måtte være nødvendige for at opnå færre overførselsmodtagere og flere beskæftigede.

En varig øget beskæftigelse forbedrer de offentlige finanser – både gennem lavere udgifter til overførselsindkomster og gennem øgede skatteindtægter. Forbedringen af de offentlige finanser skaber principielt mulighed for fx en forøgelse af det offentlige forbrug, eller en nedsættelse af skatterne. Sådanne finanspolitiske lempelser, kan afhængig af udmøntningen, påvirke de målte indkomstforskelle.

Endelig skal det bemærkes, at hvis den samlede beskæftigelse er uændret, fx fordi en anden beskæftiget i stedet bliver ledig, kan de målte indkomstforskelle være omtrent uændrede (ved samme løn- og overførselsalternativ).

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon